

MAGYAR GYÁRIPAR

A Munkaadók és Gyáriparosok Országos Szövetségének lapja

LVII. ÉVFOLYAM, 2017. 1. SZÁM

2017: Nemzetközi bizonytalanság, kedvező hazai kilátások

**Globális Vezérgazdátói
Felmérés: fő az optimizmus!**

6–8. oldal

**Dinamikus növekedést,
fenntartható módon!**

3–5. oldal

**Védené az embereket
a robotoktól az EP**

20. oldal

TARTALOM

FÓKUSZBAN

- Dinamikus növekedést,
fenntartható módon 3
- Az új kockázatok és a bizonytalanság
ellenére optimistábbak
a vezérigazgatók 6
- Londoni elemzők: Fokozatosan
emelkedik a magyar gazdaság
potenciális növekedési üteme 9

KÖRKÉRDÉS

- Milyen év várható 2017-ben? 10

NAPIRENDEN

- Ambiciózus kormánytervek
a digitalizációs gyorsításra 14
- Kienbaum-tanulmány: a magyar
ügyvezetők átlagosan évi 25 millió
forint fölött keresnek 15
- A minimálbérekben is nagyok
a különbségek az EU-ban,
Magyarország hátulról a hatodik . . 16
- Magyarország a 13. helyen áll
a Nemzetközi Szellemi Tulajdon Index
rangsorában 17
- MGYOSZ-BÉT konzultáció: hogyan
lesz több magyar cég a tőzsdén . . 18

EURÓPAI UNIÓ

- Környezetvédelem: Magyarország
javított, de vannak még kihívások . .19
- Védené az embereket a robotoktól
az Európai Parlament 20

KÖNYVJELZŐ

- Értékkörzés tájképekkel,
emlékekkel 21

**A MAGYAR GYÁRIPAR
az MGYOSZ hivatalos havilapja**

Kiadja a Munkaadók és Gyáriparosok
Országos Szövetsége

Szerkesztő: Kocsi Ilona

Szerkesztőség:

1054 Budapest, Széchenyi rakpart 3.

Telefon: 06 (1) 474-2041

E-mail: mgyosz@mgyosz.hu

Internet: www.mgyosz.hu

Layout: Horváth László Béla

Fotó: Vámos Judit

Hirdetésfelvétel: klajko@mgyosz.hu

Telefon: 06 (1) 474-2041

ISSN: 1219-6193

„Az igazi kérdés az,
hogy folytatódhat-e
a 2017-es lendület,
vagy egy egyszeri, kivételes
fordulatnak tekinthető”

Suhajda Attila

elnök, Magyar Szolgáltatóipari
és Outsourcing Szövetség
(az MGYOSZ tagszervezete)

A biztos bizonytalanság éve

zgalmas évnek ígérkezik 2017. Tele van bizonytalan elemekkel: szinte biztosra vehető, idén is lesz olyan váratlan eredmény amilyen tavaly a Brexit-szavazás végeredménye volt, vagy éppen az amerikai elnökválasztás. A magyar gazdaság számára viszont egy kiszámíthatóan jó év következik, a tavalyit jóval meghaladó növekedési ütemmel. Az Európai Unió pénzek ugyanis most „ömlenek” a gazdaságba, ami érezhetően élénkítő hatással jár, s a bérek jelentős emelkedése pedig a fogyasztáson keresztül hat kedvezően a folyamatokra. Tehát joggal lehetünk optimisták az idei évet tekintve.

A szűkebb szakterületemnél, az az üzleti szolgáltatók kilátásai hasonlóan pozitívak. Idén is növekedni fog a szektor, tehát azt mondhatnánk, csak így tovább! De mégis... Nagyon küzdelmes évre számítok. Bár a külföldi tőkebefektetők Magyarország iránti érdeklődése töretlen, azonban egyre nehezebb komolyabb beruházásokat ide csábítani. Ennek legfőbb oka munkaerőhiány, amely már-már megoldhatatlan feladat elé állítja a növekedni kívánó cégeket. Ezért is tartjuk kiemelten fontosnak, hogy a kormányzat hangsúlyosabban támogassa a szektor munkaerőigényeire igazított képzéseinek megteremtését. Emellett azt várjuk az évtől, hogy a szektor cégei még intenzívebben keressék az oktatási intézményekkel az együttműködés lehetőségeit munkaerő igényük biztosítása érdekében. A munkahelyteremtést a már ittlévő nemzetközi vállalatok fogják húzni 2017-ben is. Emellett öröndetes és pozitív trendet látunk a hazai vállalatok körében, ugyanis közülük egyre többen jelennek meg külföldi piacokon. Nemzetközi versenyben méretik meg magukat és nyernek el komoly projekteket. Úgy látjuk, az üzleti szolgáltatók egyre több vidéki városban is befektetnek, ott még talán több és olcsóbb a munkaerő, mint a fővárosban. S ami még kedvező: a hazai SSC-k folyamatosan lépnek előre a hozzáadott értékláncon és egyre komplexebb feladatokat végeznek, egyre több válik Center of Excellence közülük. Ez az ország iránti bizalmat mutatja.

Tehát minden jó – lehet! Ám a trendek megfordulhatnak, ha... Ha a nemzetközi fejlemények sok nem várt eredménnyel elbizonytalanítják a befektetőket, ha a magyar gazdaság kiszámíthatósága nem javul, ha a most erősödő üzleti bizalom megtörik... A kormányon múlik, mi jön 2017 után. Ugyanis szerintem már az igazi kérdés az, hogy folytatódhat-e a 2017-es lendület, vagy egy egyszeri, kivételes fordulatnak tekinthető, az EU-források koncentrált beáramlásának. Az üzleti szolgáltatók most terjeszkednek az országban: sok munkahelyet teremtenek a képzett fiatalok számára, az átlagosnál magasabb fizetéssel, s karrierlehetőséggel. Érdemes megbecsülni a szolgáltatókat is, nemcsak a termelésbe befektetőket!

DINAMIKUS NÖVEKEDÉST, FENNTARTHATÓ MÓDON

Négy százalék körüli éves GDP-növekedés kellene ahhoz, hogy a magyar gazdaság felzárkózzon a sikeres európai országok közé – mondta dr. Futó Péter, az MGYOSZ elnöke a hagyományos évértékelő interjúban. Az igazi teljesítmény az lenne, ha ezt „ráadásul nem egyszeri intézkedésekkel, hanem fenntartható módon tudnánk megvalósítani” – tette hozzá.

Magyar Gyárpar: A 2016-os év mind hazai, mind nemzetközi viszonylatban sokszínű volt. Korábban azt jósolták, hogy a gazdasági fellendülés folytatódni fog. A Munkaadók és Gyáriparosok Országos Szövetsége elnökeként hogyan értékeli az elmúlt év fejleményeit?

Dr. Futó Péter: Számos, hosszú távon is meghatározó eseménynek lehettünk szemtanúi az elmúlt évben. Nemzetközi szinten kiemelkedik az amerikai elnökválasztás folyamata, az európai szinten Nagy-Britannia Unióból való tervezett kiválása, illetve a migránsválság folytatódása is nagymértékben hozzájárultak a gazdasági és politikai élet bizonytalanságaihoz.

Hazánk gazdaságát befolyásoló események jelentős része pozitív volt. Ilyen volt a változatlanul alacsony inflációs ráta, az alacsonyan tartott jegybanki alapkamat, és a munkanélküliség 5% alá csökkenése. Meg kell említeni viszont, hogy a foglalkoztatás szintje még mindig alacsony. A legutóbbi, 2016. decemberi KSH adat szerint a 15-64 évesek foglalkoztatási rátája 67,5%-os, ami alacsonyabb, mint az uniós

átlag. Várhatóan a GDP éves növekedési üteme meghaladja a 2%-ot.

Mindezek hozzájárultak ahhoz, hogy a három nagy piacvezető nemzetközi hitelminősítő, a Moody's Investors Service, a Standard & Poor's és a Fitch Rating is visszaemelte az ország államadósságbesorolását befektetésre ajánlott kategóriába. Az új osztályzatunk kilátása stabil, így joggal reménykedhetünk abban, hogy a külföldi befektetések száma növekedni fog a jövőben. Több munka- és adójogi szabályozást is módosított a kormány, illetve némi élénkülés is érzékelhető volt a munkaerőpiacon. Mindenképpen fontos megemlítenünk még, hogy az új lakások áfa csökkentése után most egyes alapvető élelmiszerek, illetve az éttermi szolgáltatások forgalmi adója csökkent, ami természetesen üdvözlendő lépés.

MGY: Megemlítette a munkaerőpiac élénkülését. Ezek szerint úgy látja, javult a magyar foglalkoztatási helyzet?

Dr. Futó Péter: Ez sajnos nem feltétlenül igaz. Az idegen nyelveket beszélő, szakképzett magyar munkaerő elvándorlása

„Őszintén bízom a most érzékelhető bizonytalanság és nemzetközi kiszámíthatatlanság mértékének csökkenésében, és a kedvező hazai folyamatok hosszú távú fenntarthatóságában”

továbbra is komoly kihívást jelent a munkáltatók és ezáltal a magyar gazdaság számára. A javuló tendencia ellenére a hazai fizetések egyelőre nehezen veszik fel a versenyt a külföldi bérekkel. A foglalkoztatási problémák mérséklésének elengedhetetlen eleme a munkáltatói járulékok csökkentése is, mely irányba szerencsére történtek kormányzati lépések. A szakemberhiány ugyanakkor továbbra is a vállalkozások versenyképességét súlyosan veszélyeztető problémaként van jelen, és

szában – a beruházási hitelek és lízingügyletek kapcsán – több mint 11000 vállalkozás tudott a piacinál kedvezőbb feltételekkel forrásokhoz jutni. Harmadikként említeném a K+F+I tevékenységre fordított kiadásokat, melyek szerencsére az elmúlt években folyamatosan nőttek, még ha nem is az ideális ütemben. 2015-ben kutatás-fejlesztésre nemzetgazdasági szinten 468 milliárd forintot fordítottunk, ami a GDP 1,39%-át tette ki, mindez egyelőre még messze elmarad a jóval 2%

„A szakemberhiány továbbra is a vállalkozások versenyképességét súlyosan veszélyeztető problémaként van jelen, és ebben 2017-ben sem várható gyökeres fordulat”

ebben 2017-ben sem várható gyökeres fordulat. Az MGYOSZ 2016-ban is több javaslatot tett a szakképzett munkaerőhiány kezelésére, és az említett alacsony foglalkoztatási ráta javítására. Meggyőződésünk szerint ez az egyik legnagyobb problémája ma a magyar gazdaságnak.

MGy: Minden évben megkérdezzük Öntől, hogy mit javasolna a kormány-nak, milyen elvárásai vannak az ország vezetésével szemben. A 2016-os év zárása után is aktuális ez a kérdés: mit vár a kormánytól?

Dr. Futó Péter: A legnagyobb hazai munkaerőhiány elnökeként úgy gondolom, hogy a szakképzett munkaerő kritikussá váló hiányának hatékony kezelésére kell törekedni az elkövetkezendő időszakban is. Emellett, ahogyan azt már sok esetben hangsúlyoztam, a vállalkozások eredményessége növelésének elengedhetetlen feltétele a megfelelő anyagi forrás biztosítása. Ezt segítette jelentős mértékben az MNB Növekedési Hitelprogramja, 2013 óta több mint 37 000 hazai vállalkozás jutott kedvező finanszírozáshoz közel 2600 milliárd forint összegben. A múlt évben, az NHP harmadik szaka-

feletti uniós átlagtól. A fentiek mellett a Magyarországon is több tízezer embert foglalkoztató Shared Service Centerek, és a Business Services Outsourcing vállalatok további támogatása is kiemelten fontos lenne a kormányzat részéről.

MGy: A fentiekén kívül még milyen területet lát kiemelten fontosnak?

Dr. Futó Péter: Kiemelkedő prioritásúnak tartom a szakképzés, illetve a közoktatási rendszer – az alapfokú oktatástól kezdve, egészen a felsőoktatásig – fejlesztését. Szövetségünk ebben az évben is fontosnak tartotta, hogy ne csak állást foglaljon az említett problémákkal kapcsolatban, de tevékenyen segítse azok kezelését, így összeállítottunk egy javaslatcsomagot a hazai szakképzéssel kapcsolatban is.

MGy: 2016 februárjában az MGYOSZ a négyévente esedékes tisztújító közgyűlésén további négy évre egyhangú szavazással megválasztotta Önt a Szövetség elnökévé. Mit tart prioritásnak, mit vár a 2017-es évben?

Dr. Futó Péter: Nagy megtiszteltetésnek tartom, hogy a Munkaadók és Gyáriparosok Országos Szövetsége újra bizalmat szavazott nekem. Megígérhetem, hogy a következő időszakban is segítjük majd az általunk képviselt, mintegy 6000 közép- és nagyvállalatot abban, hogy minél sikerebbek legyenek a hazai és nemzetközi piacokon egyaránt, ezáltal pedig az egész magyar gazdaság is tovább fejlődhessen. A munkaerő-piaci helyzetünk javítása, vagy a szakképzés átalakításának szükségessége idén is olyan területek maradnak, amiben az MGYOSZ-nak is biztosan lesz mondanivalója. A magyar gazdaságnak, annak érdekében, hogy felzárkózhassunk a legsikeresebb európai országok közé, el kellene érnie a 4% körüli éves GDP-növekedést. Ha mindezt ráadásul nem egyszeri intézkedésekkel, hanem fenntartható módon tudnánk megvalósítani, az igazán komoly előrelépés lenne. A legtöbb hazai kérdés azonban a most még kevésbé

tisztán látható nemzetközi gazdasági környezetünk alakulásán is múlik. Donald Trump amerikai elnök megválasztásával többek között kérdésessé vált Európa és Amerika közti szabadkereskedelmi egyezmény sorsa. Mindenképpen pozitívum, hogy egyes mutatók szerint Oroszország kezdte maga mögött hagyni a recessziót, gazdasága újra növekedhet. 2017-re vonatkozóan a 34 ország 40 munkaerő szervezetét tömörítő és képviseletüket ellátó BusinessEurope – melynek hazai tagszervezete az MGYOSZ – 1,9 százalékos GDP-növekedést vár az Európai Unió 28 tagállamában, jelentősen megugró, 1,4 százalékos inflációs és minimálisan csökkenő, 8,2 százalékos munkanélküliségi rátával. Elvárásokat így nehéz lenne megfogalmazni 2017-re, de őszintén bízom a most érzékelhető bizonytalanság és nemzetközi kiszámíthatatlanság mértékének csökkenésében, és a kedvező hazai folyamatok hosszú távú fenntarthatóságában.

MGY

„Kiemelkedő prioritásúnak tartom a szakképzés, illetve a közoktatási rendszer – az alapfokú oktatástól kezdve egészen a felsőoktatásig – fejlesztését”

Az új kockázatok és a bizonytalanság ellenére optimistábbak a vezérigazgatók

Bár a vezérigazgatók világszerte úgy érzik, hogy az idei év számos aggodalomra okot adó fejleményt tartogat, saját cégük, illetve a világgazdaság növekedési kilátásaival kapcsolatban mégis bizakodóak.

A FELMÉRÉS

A felmérés 2016 szeptembere és decembere között zajlott. A felmérésben 79 országból 1379 vezérigazgató vett részt elektronikus vagy postai úton, személyes vagy telefonos interjúk formájában. A résztvevők 57%-a magántulajdonban lévő vállalatok, 43%-a tőzsdén jegyzett társaságok vezetője volt. A cégvezetők 36%-a 1 milliárd dollár fölötti, 38%-a 101–999 millió dollár közötti és 21%-a 100 millió dollárnál alacsonyabb éves árbevétellel rendelkező vállalatokat képviselt.

APwC 20. Globális Vezérigazgató Felmérésének eredményei szerint a vezérigazgatók 38%-a (2016-ban 35%-a) nagyon bizakodó cége bevételeinek növekedési kilátásait illetően az elkövetkező 12 hónapra nézve, míg 29%-uk (2016-ban 27%) arra számít, hogy a világgazdaság növekedése 2017-ben gyorsulni fog. (A magyar vezérigazgatók körében végzett felmérés – mely az MGYOSZ közreműködésével készült – eredménye nincs benne e felmérésben, azt március elején hozza nyilvánosságra a PwC, lásd *keretes írást*)

A davosi Világgazdasági Fórumon nyilvánosságra hozott eredmények azt mutatják, hogy noha a cégvezetők bizakodóbbak a kilátásokat illetően, továbbra is jelentős körökben az aggodalom a gazdasági bizonytalanság (82%), a túlszabályozás (80%), és az alapvető fontosságú szakemberek rendelkezésre állása miatt. Fokozódik továbbá a protekcionizmus miatti aggodalom: világszerte a vezérigazgatók 59%-a, az egyesült államokbeli és mexikói cégvezetők 64%-a aggódik emiatt.

A vezérigazgatók értékelik a globalizáció előnyeit a tőke, a személyek, az áruk és az információ szabad áramlásának elősegítése szempontjából, ugyanakkor megkérdőjelezzik, hogy volt-e bármilyen pozitív hatása a gazdagok és a szegények közötti szakadék csökkentésében, illetve a klímaváltozás hatásainak mérséklésében. Ezzel szemben az 1998-ban lebonyolított első PwC Vezérigazgató Felmérés eredményei szerint a cégvezetők akkor még pozitívan gondolkodtak a globalizációról.

„Bár a vezérigazgatók a növekedési lehetőségeket illetően bizakodóbbak, a felmérés szerint 2017-tel kapcsolatban há-

rom dolog foglalkoztatja őket leginkább: a digitális világ kihívásainak megfelelő munkaerőt biztosító HR- és technológiai stratégia; a cégekbe vetett bizalom megőrzése egy egyre inkább virtuális interakcióra épülő világban; és a globalizáció előnyeinek minél szélesebb körű kiterjesztése, még több társadalmi szerepvállalás és megoldásra törekvő együttműködés révén” – mondja Bob Moritz, a PwC globális vezetője.

NŐ A BEVÉTELEK NÖVEKEDÉSÉRE VONATKOZÓ OPTIMIZMUS

2016-hoz képest a vezérigazgatók a világ szinte valamennyi jelentős országában bizakodóbbak saját cégük idei növekedési kilátásait illetően, leginkább Indiában (71%), Brazíliában (57%) – ahol a bizakodók aránya a tavalyi kétszeresére nőtt –, Ausztráliában (43%), valamint az Egyesült Királyságban (41%). Kínában 11 százalékponttal 35%-ra, az Egyesült Államokban 6 százalékponttal 39%-ra, Németországban 3 százalékponttal 31%-ra, Svájcban pedig több mint a duplájára, 34%-ra emelkedett a bizakodó cégvezetők aránya. A trend alól csak Spanyolország, Mexikó és Japán jelent kivételt, ahol a bizakodó cégvezetők aránya csökkent, különösen Japánban, ahol a 2016-os 28%-ról 14%-ra esett vissza.

A növekedés forrásaként a vezérigazgatók több mint háromnegyede (79%) az organikus növekedést jelölte meg, míg 41%-uk idén új fúziós és felvásárlási tranzakciókat tervez, közel negyedük (23%) pedig az új lehetőségek kihasználása érdekében cége innovációs képességeit kívánja erősíteni.

HOL KERESIK A VEZÉRIGAZGATÓK A NÖVEKEDÉS LEHETŐSÉGEIT?

A PwC első – 20 évvel ezelőtti – Globális Vezérigazgató Felmérése alapján a feltörekvő piacok – ideértve Kínát és Indiát – biztos befutónak tűntek. Azonban a piacok változékonysága, melyet súlyosbított a deviza-volatilitás, arra készítette a cégvezetőket, hogy szélesítsék a beruházási célországok körét. A PwC mostani felmérése szerint a befektetők körében egyre kedveltebb az Egyesült Államok, Németország és az Egyesült Királyság, míg Brazília, India, Oroszország és Argentína iránt a korábbi évekhez képest csökkent a lelkesedés.

A megkérdezett cégvezetők szerint a növekedés szempontjából legfontosabb országok az Egyesült Államok (1), Kína (2), Németország (3), az Egyesült Királyság (4) és Japán (5). Az Egyesült Királyság mint növekedési célpont egyre népszerűbb az egyesült államokbeli (+4%), a kínai (+11%), a németországi (+8%) és a svájci (+25%) cégvezetők körében.

A vezérigazgatók cégük növekedési kilátásait illetően a következő 12 hónapra nézve Sanghajt, New Yorkot, Londont és Pekinget tartják a legfontosabb városoknak.

GLOBALIZÁCIÓ

A vezetők 58%-a vélekedik úgy, hogy a globalizációt és a fokozódó protekcionizmust nehezebb lett egyensúlyban tartani. Ezzel kapcsolatos aggályaik ellentétben állnak az első PwC Vezérigazgató Felmérés során vallott nézeteikkel, melyek szerint „a globális vállalatok jellemzően a szükséges mértékű szabadsággal rendelkeznek a kereskedelem terén”.

Az elmúlt húsz évben a vezérigazgatók nagyrészt pozitívan nyilatkoztak a globalizáció által a tőke, az áruk és a személyek szabad áramlására gyakorolt hatásról. Az ideai felmérés résztvevői azonban kételkednek abban, hogy a globalizáció mérsékelte volna a klímaváltozás hatásait vagy csökkentette volna a gazdagok és a szegények közötti szakadékot. Ez összecseng a PwC megbízásából 22 országban több mint 5000 fő részvételével végzett külön közvélemény-kutatás eredményével.

A vezérigazgatók 60%-os arányához képest a közvélemény-kutatásban részt vevők közül csupán 38% vélekedett úgy,

hogy a globalizáció nagyrészt pozitívan befolyásolta a tőke, a személyek, az áruk és az információk szabad áramlását. A közvélemény-kutatás résztvevőinek csaknem kétharmada (64%), a cégvezetőknek pedig több mint háromnegyede (76%) gondolja úgy, hogy a globalizáció hozzájárult a teljes és méltányos foglalkoztatáshoz. A közvélemény az üzleti vezetőknél alacsonyabb arányban van meggyőződve arról is, hogy a globalizáció nagymértékben elősegítette a szakképzett és iskolázott munkaerő rendelkezésre állását (közvélemény: 29%, cégvezetők: 37%).

„A közvéleményben érezhető elégedetlenség erodálhatja a hosszú távon fenntartható teljesítményhez szükséges bizalmat. Az igazi kihívás azonban nem abban rejlik, hogy a cégvezetők hogyan irányítják cégeiket, hanem abban, hogy mélyebb, kölcsönös kapcsolatot legyenek képesek kiépíteni az érintettekkel, vevőkkel, alkalmazottakkal és a nyilvánossággal. A potenciális elégedetlenség vagy egy adott vélekedés mélyebb okainak megértése jelenti a kritikus első lépést afelé, hogy az üzleti élet által a társadalom számára biztosított előnyöket kommunikálni tudjuk. Sokat veszíthetünk, ha nem sikerül elérnünk a széles körre kiterjedő globális növekedést” – állapította meg Bob Moritz.

TECHNOLÓGIA ÉS BIZALOM

A cégvezetők szerint a technológia tagadhatatlanul hatást gyakorol a vállalkozás hírnevére, a készségekre és a toborzásra, a versenyre és a növekedésre. Majdnem negyedük (23%) vélekedik úgy, hogy a technológia a következő öt évben teljes mértékben át fogja rajzolni a versenyt az ágazatukban.

A fokozódóan digitális világban a technológia új dinamikát hozott létre a vállalkozások és a vásárlók között, ami mindkét fél számára óriási előnyöket jelent. A cégvezetők 69%-a számol be azonban arról, hogy ebben a környezetben nehezebb megszerezni és megtartani az emberek bizalmát, és 87% véli úgy, hogy a közösségi média használatából származó kockázatok miatt csökkenhet az ágazatukba vetett bizalom szintje. A válaszadók 91%-a egyetért abban, hogy az adatvédelmi és etikai kérdések a következő öt évben hatással lehetnek a szervezeteik iránti bizalomra.

HUSZONKÉT ORSZÁGBAN

A közvélemény-kutatás decemberben zajlott

22 országban:

az USA-ban,
Kanadában,
az Egyesült Királyságban,
Franciaországban,
Németországban,
Hollandiában,
Kínában és Hongkongban,
Olaszországban,
Spanyolországban,
Oroszországban,
Ausztráliában,
Japánban,
Indiában,
Brazíliában,
Dél-Koreában,
Mexikóban,
Svédországban,
Svájcban,
Dél-Afrikában,
Szingapúrban
és az Egyesült Arab Emírségekben.

ÍGY VÁLTOZOTT AZ OPTIMIZMUS

A cégek egyéves növekedését illető bizakodás szintje 2007-ben volt a legmagasabb, amikor a cégvezetők 52%-a nyilatkozott úgy, hogy az elkövetkező 12 hónapra nézve nagyon bizakodóak cégük bevételeinek növekedési kilátásait illetően. A legalacsonyabb szintet (21%-ot) a 2009-es felmérés mutatta. A vezetők hároméves távlatban 2011-ben voltak leginkább bizakodók. Ekkor a válaszadók 51%-a volt nagyon bizakodó, ami az ideai eredményhez hasonló arány. A vezérigazgatók a 2014-es felmérésben bíztak az eddigi legnagyobb arányban (44%-ban) a világ-gazdaság növekedésében.

Húsz évvel ezelőtt a cégvezetők üzleti szempontból nem foglalkoztak kiemelten a bizalommal. Tizenöt évvel ezelőtt a vezérigazgatók csupán 12%-a gondolta azt, hogy a társadalom cégek iránti bizalma erősen visszaesett. Idén a válaszadók 58%-át nyugtalanítja az, hogy a vállalkozásukba vetett bizalom hiánya gátolni fogja a cégük növekedését. Ez az arány 2013-ban 37% volt.

Miután több nagyobb cégnél komoly technológiai és biztonsági problémák merültek fel, nem meglepő, hogy a vezérigazgatók a számítógépes biztonságra és a személyes adatok kezelésére vonatkozó előírások megszegését, valamint az informatikai zavarokat említik első három helyen az érintettek bizalmát a technológia oldaláról veszélyeztető tényezők között.

„A cégvezetők várakozásai szerint a digitális korban nehezebb lesz megtartani a bizalmat. A versenylőny pedig azokat illeti majd, akik leginkább képesek lesznek a technológia kiaknázására és emellett bizalmon alapuló, folyamatos kapcsolatot képesek fenntartani az érintettekkel” – tette hozzá Bob Moritz.

KÉSZSÉGEK ÉS MUNKAHELYEK

Húsz év alatt több mint kétszeresére nőtt a készségekkel kapcsolatban aggódók aránya (1998-ban a cégvezetők 31%-a, míg 2017-ben 77%-a aggódott emiatt). A humántőkét a cégek a három legfontosabb üzleti prioritás egyikéként kezelik, és a jövőben szükségessé váló készségek rendelkezésre állását a befogadó és sokszínű munkahely kialakítása, valamint a mobilitást szolgáló stratégiák révén igyekeznek biztosítani. A megfelelő készségek rendelkezésre állása miatt az üzleti vezetők több mint háromnegyede (77%-a) aggódik. Ez a kérdés legnagyobb arányban az afrikai (80%) és az ázsiai csendes-óceáni térségbeli vezetőket (82%) nyugtalanítja.

A vezérigazgatók több mint fele (a 2016. évi 48%-kal szemben 52%) tervez létszámbővítést a következő egy évben. A munkaerő-felvétel vonatkozásában leginkább az Egyesült Királyság (63%), Kína (60%), India (67%) és Kanada (64%) vállalatvezetői tűztek ki ambiciózus célokat. Az egyes ágazatokat tekintve a legnagyobb létszámbővítést az eszközkészítés (64%), az egészségügyi ellátás (64%) és a technológia (59%) területén működő

cégek vezetői, a legkisebb mértékűt (32%) pedig a kormányzat és állami szektor vezetői tervezik.

A felmérésben részt vevő üzleti vezetők csupán 16%-a tervezi teljes munkaerő-állományának csökkentését, és a vezérigazgatók szerint ezen munkakörök 80%-át valamilyen módon érinteni fogja a technológiahasználat, illetve az automatizálás hatása. A kanadai (100%), egyesült államokbeli (95%), németországi (93%), ausztrál (92%) és brazil (91%) vezetők a technológiát tekintik a legerősebb befolyásoló tényezőnek.

A megkérdezett üzleti vezetők több mint fele (52%-a) már vizsgálja az emberek és gépek együttműködésének előnyeit, ötből két vezető (39%) pedig számításba veszi a mesterséges intelligenciát a jövőben szükségessé váló készségek felmérése során. Mivel a gyors technológiai változás a cégvezetők 70%-a számára jelent aggyalt, nem meglepő, hogy a legértékesebb készségek közé a kreativitást és innovációt, a vezető szerepet és az érzelmi intelligenciát sorolják, és hogy nehézséget jelent az ilyen készségekkel rendelkező munkavállalók felkutatása. Az üzleti vezetők több mint fele a munkaerő-felvétel során fontos szerepet tulajdonít a digitális és „STEM” (Science, Technology, Engineering and Mathematics) készségeknek.

MÁRCIUSBAN JÖN A MAGYAR FELMÉRÉS EREDMÉNYE

„Nemrég kezdtük meg a Magyarországi Vezérigazgatói Felmérés adatainak elemzését. Idén minden eddiginél több vállalatvezető vett részt kutatásunkban, és továbbra is elmondható, hogy a saját bevételek növekedésében bízók aránya megelőzi a világ átlagát. Szemben a 38%-os globális aránnyal, Magyarországon a vezetők fele nagyon bizakodó a következő egy évre nézve. Kíváncsiak vagyunk arra, hogyan látják hazánk vezérigazgatói az emberi és a gépi munka egymáshoz való viszonyát és jövőjét, miben látják az emberi tényező fontosságát a jövő vállalatában, és hogyan tekintenek a vállalatuk iránti fogyasztói bizalom fenntarthatóságára. Az eredményeket március elején mutatjuk be” – mondta Nick Kós, a PwC Magyarország vezérigazgatója.

Londoni elemzők: Fokozatosan emelkedik a magyar gazdaság potenciális növekedési üteme

A globális pénzügyi válság óta fokozatosan emelkedik a magyar gazdaság által elérhető potenciális növekedési ütem, bár a válság előtti szintet valószínűleg egyelőre nem hozza be – ez derül ki a londoni elemzők jelentéseiből.

A **JP Morgan** globális pénzügyi szolgáltató csoport londoni befektetési részlegének elemzői a közép-európai EU-gazdaságok növekedési kilátásairól összeállított tanulmányukban közölték: modellszámításuk arra utalnak, hogy a magyar gazdaság éves potenciális növekedése a 2010–2012-es időszakban zéró közelébe süllyedt a válság előtti, 2002–2007-es időszakra becsülhető 3,2 százalékról, de már a 2013–2015-ös időszakban 1,8 százalékra lendült vissza, jelenleg pedig 2,5 százalék.

A ház szerint ezek a becslések – összhangban azzal, hogy a munkapiaci kondíciók jelentős mértékben feszesebbé váltak és magas szintű a kapacitás-kihasználtság – arra vallanak, hogy a magyar gazdaságban tavaly bezárult a korábbi negatív kibocsátási rés.

A JP Morgan londoni elemzőinek várakozása szerint a következő három évben a magyar gazdaság átlagos potenciális éves növekedése 2,7 százalékra emelkedik tovább, elsősorban a munkapiaci aktivitás élénkülése és a beruházási ráta stabilizálódása miatt.

A magyar gazdaságban más nagy londoni házak is gyorsuló növekedést valószínűsítene.

A **Morgan Stanley** globális bankcsoport londoni befektetési részlegének elemzői 2017-re szóló éves előrejelzésükben közölték, hogy az idén 2,9 százalékos növekedéssel számolnak Magyarországon. Ez javított előrejelzés, a ház ugyanis korábban a magyar hazai össztermék (GDP) 2,5 százalékos bővülésével számolt 2017-ben. A Morgan Stanley elemzői szerint az idei magyar növekedés fő tényezői között lesz a pro-ciklikus költségvetési

ösztönzés és az EU-folyósítások által egyidejűleg nyújtott hajtóerő. A ház közölte ugyanakkor azt is, hogy saját becslése szerint a magyar gazdaság potenciális éves növekedése jelenleg 1,7 százalék körül járhat. Ennek alapján a Morgan Stanley várakozása szerint az idei egész éves átlagos magyarországi infláció is 2,9 százalékos lesz a 2 százalékos konszenzusos előrejelzési átlag helyett, jövőre pedig eléri a 3 százalékot.

Az egyik legnagyobb londoni pénzügyi-gazdasági elemzőház, a **Capital Economics** a közép-európai EU-gazdaságok növekedési kilátásairól összeállított új tanulmányában közölte, hogy az általa kidolgozott, GDP-súlyozással számolt összesített térségi gazdasági hangulatindex (ESI) a decemberi 104,6-ról januárban 105,7-re emelkedett. A ház kiemelte, hogy ez volt az ötödik olyan hónap egymás után, amelyben növekedett a térségi ESI-mérőszám, és a mutató a 2008-as globális pénzügyi válság óta nem volt ilyen magas. A Capital Economics visszatekintő mérési módszertana alapján a közép- és kelet-európai gazdaságok jelenlegi ESI-indexe arra vall, hogy a térség éves összevetésben számolt átlagos gazdasági növekedése az év elején meghaladhatta a 4 százalékot. A cég szerint különösen markáns a gazdasági hangulatindex javulása Magyarországon és Lengyelországban, és ez alátámasztja a Capital Economics elemzőinek azon véleményét, hogy e két gazdaság idei egész éves növekedési üteme gyorsabb lesz a tavalyinál. A magyar ESI-index a decemberi 110,6-ról januárban 112,5-re, a lengyel mérőszám 101,1-ről 103,1-re emelkedett.

GKI: HARMADIK HÓNAPJA EMELKEDIK A KONJUNKTÚRAINDEX
Idén januárban immár harmadik hónapja javult a GKI konjunktúraindexe, amely ezzel megközelítette egy évvel ezelőtti értékét. Az üzleti várakozások csak 2016 nyári szintjükre emelkedtek, a fogyasztóiak viszont utoljára tizenegy éve, 2006 februárjában voltak a mostaninál kedvezőbbek – közölte a GKI Gazdaságkutató Zrt. Az Európai Unió támogatásával készített felmérés szerint a GKI konjunktúra-indexe mintegy három éve viszonylag szűk sávban ingadozik, most ennek a felső részén található.

MTI

MILYEN ÉV VÁRHATÓ 2017-BEN?

Bizonytalan, kiszámíthatatlan lesz, ugyanakkor a magyar gazdaságban látványos eredményeket is hozhat 2017 – ez derül ki a körkérdésünkre adott válaszokból. Decemberben az MGYOSZ néhány alelnökét kérdeztük ugyanerről, az akkor vázolt kép most is érvényes maradt.

2017

HÓNIG PÉTER KISZÁMÍTHATÓVÁ KELL TENNI A MUNKA VILÁGÁT

Alapigazság, hogy a gazdaság nem tudja magát függetleníteni a politikai helyzettől. 2017 ebből a szempontból rendkívül bizonytalan lesz. Igaz ez a világban zajló eseményekre és az itthoni választásokat megelőző állapotokra is. A világnak azon részében, mellyel hazánk viszonylag aktívabb kapcsolatban áll, olyan mértékű változások lesznek, melyekre az utóbbi három évtizedben nem volt példa. A nemzetközi fejlemények nélkül a magyarországi helyzet viszonylag kiszámítható lenne, de a külső tényezők hatásait nem lehet megbecsülni és figyelmen kívül hagyni. A bizonytalanság a gazdasági szereplőket mindig óvatosságra kényszeríti. Komoly fejlesztéseket és beruházásokat legalább tíz éves időtartamra szokás tervezni. Ennek ma nincsenek meg a feltételei szűkebb és tágabb környezetünkben. Tehát jó esetben is stagnálásra számítok az előttünk álló évben.

Ez az állapot Magyarországon nem újdonság, mert legalább tíz éve jellemzi az itthoni körülményeket. A politikai döntések nem kiszámíthatóak, a korrupció egyre növekvő mértéket ért el, de ennél is fontosabb, hogy a közhangulat nem támogatja a külföldi tőke térnyerését. Kívülről

Hónig Péter
elnökségi tag,
a Hotan Kft. ügyvezetője

„Fontos lenne az üzleti etikai színvonal emelése. Ma virtusnak számít a szállítói számlák és nem ritkán a bérek kifizetésének indoklás nélküli halogatása”

jövő befektetések nélkül pedig hazánk nem tud felemelkedni. Az utóbbi évek viszonylagos nyugalma az EU-ból érkező pénzeknek köszönhető, de az ezekből végrehajtott beruházások exporttermelő képessége nagyon gyenge. Összességében inkább a lemaradás tapasztalható abból eredően, hogy az értékes munkaerő tömegesen hagyja el az országot. Ezt a tendenciát most talán jó irányba lehetne módosítani, mert a külföldön várható bizonytalanság biztosan érinteni fogja az ott dolgozó honfitársainkat. Ahhoz azonban, hogy vissza tudjuk csábítani a kint élőket, illetve vissza tudjuk fordítani a távozni készülőket, rendkívül nagy változásokra van szükség.

Kiszámíthatóvá kell tenni a munka világát. Erőltetni kell a törvényes keretek közötti munkavégzés elterjedését. Mind az állami, mind pedig a versenypiaci vállalkozásoknál a vezetők kiválasztását rátermettségük és teljesítményük alapján kell elvégezni és nem kizárólag a megbízhatóságra alapozva. Motiváló javadalmazási rendszereket kell bevezetni, amelyek megfelelő mértékben honorálják a minőségi munkát és bőkezűen jutalmazták az átlag feletti teljesítményt.

A vállalkozások számára olyan környezetet kell biztosítani, melyekben a megbízások kiadása az üzleti racionalitás mentén

történik. A legolcsóbb, a legjobb referenciákkal rendelkező és a legjobb minőséget biztosító cégek nyerjenek az átlátható és kiszámítható versenytárgyalásokon.

Hátrébb kellene lépnie az államnak az árak szabályozásából. Legyen alapelv, hogy minden termékért és szolgáltatásért meg kell fizetni annak előállítási költségeit. A támogatásokat nem árengedmények formájában és alanyi jogon kell nyújtani, hanem rászorultság alapján, kellő körültekintéssel.

Fontos lenne az üzleti etikai színvonal emelése. Ma virtusnak számít a szállítói számlák és nem ritkán a bérek kifizetésének indoklás nélküli halogatása. Ezzel a kultúrával nehéz integrálódni a nemzetközi üzleti világba, holott Magyarország elszigetelten még működésre sem képes, nem is beszélve a felemelkedésről.

Az eredményes gazdaság számára fontos a békés, nyugodt környezet. Kerülni javaslom a konfrontálódást bárkivel is, mert még a győztesek is komoly veszteségeket szenvednek a csatákban. Ha mindezeket sikerül megvalósítani, úgy – hasonlóan a 90-es évek első feléhez – beindulnak a befektetők. Új beruházások születnek, a meglévők pedig fejlesztéseket indítanak be. Szükség lesz az értékes munkaerőre, a vállalkozások ismét áldozni fognak a hazai munkaerő fejlesztésére.

Ha viszont nem tudjuk megvalósítani, akkor csak szemlélői leszünk szomszédaink fejlődésének, és komoly veszélybe kerül gyermekeink jövője. 2017-nek meg kell hoznia a szükséges fordulatot.

VÁMOS GYÖRGY A KISEBB BOLTOK SZÁMA TOVÁBB CSÖKKEN

Két kereskedő beszélget.

– *Hát alaposan melléfogtál. Azt mondtad, hogy decemberben leégnek a pénztárgépek, annyival több lesz a vásárló! De hát nem kellett tűzoltót hívni, a nagy dübörgés elmaradt.*

– *Jól vagy? Hiszen még a pénztáros Bözsit is elcsaltad tőlem december közepén, így kénytelen voltam én beülni a pénztárba. Na, de legalább*

Vámos György,
az Országos Kereskedelmi
Szövetség főtitkára

spóroltam egy kis bérköltséget. Jut eszembe, ő szakképzett, ugye felnyomtad a minimálbérét 161 ezerre? – Szakképzett? Na ne ...

Előrejelezni a gazdasági folyamatokat nem könnyű, ráadásul a vásárló a boltokban, áruházakban kiszámíthatatlan is tud lenni. Nem véletlen, hogy a nagy gazdaságkutatók negyedévente frissítik előrejelzéseiket.

A bolti kiskereskedelem 2013. második felétől folyamatosan nő, de azért akad kisebb-nagyobb hullámvölgy, némelyik okkal, némelyik nehezebben magyarázható. A kiskereskedelmi piac mozgásában meghatározó természetesen a gazdaság teljesítménye, ezen keresztül a jövedelemkiáramlás, de az egyedi hatások súlya is jelentős lehet. 2014-ben és 2015-ben az online kasszák nagyot tisztítottak a piacon, a növekedés nagyjából harmadát az új rendszer adta (a KSH a kiskereskedelemben a tiszta forgalmat méri). 2016-ban a GDP növekedése csak 2% volt, a bérek azonban ennél jóval nagyobb ütemben emelkedtek a munkaerőhiány miatt. A nemzetgazdaságban a havi bruttó átlagkeresetek az első tizenegy hónapban 6,2%-kal, novemberben 8,3%-kal nőttek, így év közben gyorsult a bérnövekedés üteme, ez volt a 4,5%-os kiskereskedelmi növekedés hajtóereje. Ezeknek az egyedi hatásoknak az előrejelzése nehezebb a piaci alapú mozgásoknál.

Így volt ez a 2015. évi vasárnapi boltbezárás és a 2016. évi boltnyitás táján is, igaz, a boltzár bevezetése előtt a korlátozás támogatása, vagy ellenzése, az üzleti, vagy éppen gazdaságpolitikai érdek meghatározta a várható folyamatok előrejelzésének irányát is. Ez azt jelentette, hogy aki támogatta a boltzárát, az nem tartott veszteségtől, aki ellenezte, az igen, miközben ugyanarról a szabályváltozásról volt szó. Egyébként kimutatható forgalmi veszteség nem volt, létszámcsökkenés viszont a foglalkoztatottak körében igen, miközben a kicsik javára átrendeződés nem volt kimutatható. Persze akad olyan, aki ennek az ellenkezőjét mondja, utólag is.

Az elmúlt években a bolti kiskereskedelem növekedése mellett a legnagyobb kilengések a következők voltak:

	2013	2014	2015	2016
Éves növekedési ütem	101,8	105,2	105,8	104,5
Legnagyobb havi ütem	106	106,9	108,6	106,8
Legkisebb havi ütem	97,2	102,4	104,1	101,7

KSH, változás: előző időszakhoz képest, kiigazítatlan volumenindex

A vásárlók egyik legkíméletlenebb dobása – az elemzők szóhasználata szerint kellemetlen meglepetése – 2016 decemberében volt, amikor 5%-os havi növekedési ütemet vártam, lett helyette a fele. Magyarázat? Pontosan az iparcikkek növekedése üteme esett vissza karácsony táján, ez pedig az ajándékvásárlások körét jelenti. Tömeg persze volt a boltokban, hiszen azért csak nőtt a forgalom, ráadásul a legutóbbi négy évet együtt számolva a decemberi költsékezés így is 20%-kal, ötödével nőtt. Már nem volt több hely a fa alatt.

2017-ben a GDP növekedése nagyobb, 4% körüli lesz, hiszen előreláthatóan ömlik majd az uniós pénz. A jövedelemkiáramlás ennél erősebb lesz továbbra is, a munkaerőhiány miatt, a 2016-os esztendőhöz hasonlóan. A kormány is ahol tudott, rátett egy lapáttal, hiszen – ez szinte törvényszerű – 2017 után országgyűlési választások jönnek. Így a fogyasztási cikkek, szolgáltatások piaca tovább bővül és az előző évit megközelítő nagyságrendű is lehet. Kérdések persze akadnak bőven ma is. 2017-ben feljebb kúsznak a fogyasztói árak, ami rontja az elkölthető pénz értékét, ezzel pedig lejjebb nyomja a volumenindexeket.

Az év eleji fagyos időjárás az első két hónap vásárlásait fogta vissza, elsősorban az iparcikkek terén. A vaskosabb fűtési számlák némileg mérséklék majd a vásárlási kedvet. A zöldségárak már az egekben, mert távolabbi tájakon is hidegebbre fordult. Drágulni fog előreláthatóan a kőolaj világpiaci ára, ami a benzinárakat nyomja feljebb, az üzemanyag vásárlásokat meg lefelé. Itt pedig sokat spóroltak eddig a családok, amit másra lehetett elkölteni.

Az áfakulcs-csökkentés pontosan olyan területeket érint, ahol egyedi okok miatt a termelői árak emelkedni fognak év közben, részben a baromfi influenza előbb-

„A vásárlók egyik legkíméletlenebb dobása – az elemzők szóhasználata szerint kellemetlen meglepetése – 2016. decemberében volt, amikor 5%-os havi növekedési ütemet vártam, lett helyette a fele”
(Vámos György)

utóbb várható enyhülése nyomán. A tojás árak a húsvéti ünnepek táján vesznek majd egy lendületet, a nyers tej felvásárlási ára pedig folyamatosan nő (ez most kedvező, mert a tejtermelők veszteségesek, van is honnan feljebb kúszni). Drágulni fog a cigaretta is.

Távolinak tűnik a térképen, de az új amerikai elnök gazdaságpolitikája, az előreláthatóan emelkedő amerikai kamatkörnyezet, a Brexit, a kínai gazdaság lassulása a magyar gazdaságra is hatással lesz valamilyen mértékben, ami közvetve akár a hazai fogyasztói piacon is okozhat kilengéseket.

A bolti vásárlások mérlegében a változások egyik mozgatórugója a kiskeresetűek jövedelemváltozása. A minimálbérek emelése ebben a viszonylatban kedvező hatást válthat ki.

A bolti kiskereskedelem szervezeti-trend-szerűen folytatódik a webáruházak megráadásra, ugyanakkor az elmúlt évek 30% körüli növekedési üteme előreláthatóan mérséklődni fog. A kisebb boltok száma tovább fog csökkenni, amihez hozzátartozik, hogy a magyar kiskereskedelem az egyik legelaprózottabb az uniós viszonylatban (a boltszám csökkenés már hosszú ideje megfigyelhető folyamat).

Két kereskedő beszélget.

– Na, hogy megy a boltod az új esztendőben?

– Ez neked új? A minimálbért ki kellett fizetnem, a beszállítók többet kérnek, a hidegben a vásárlók csak csúszkálnak, a villanyt pedig nem oltathattam le, de hát lassan már mással spórolni nem tudok. Talán a tavasz... Ja, a Bözsi jönne vissza, mert határozatni akartad, de tartsd csak meg magadnak annyiért. Jó nekem a nagyí is a pénztárban.

CSAPOSS NÉMI SILVER ECONOMY, AVAGY MIKÉNT LEHET VISSZAHOZNI A SZENIOR KOROSZTÁLYT A MUNKAERŐPIACRA

Az elmúlt csaknem egy évtizedben a munkaerő-piaci kutatások fókuszában az X, a Y majd utána pedig a Z generáció állt. Ez a most 20-as, 30-as éveiben járó korosztály és a foglalkoztatása komoly fejlődést okozott és okoz a mai napig a mun-

kaadók számára. Felkutatása, felvétele, motiválása és megtartása egyaránt. Azért is foglalkoztak velük a kutatók, mert a munkaadók a nyugati társadalmakban hagyományosan előnyben részesítik a fiatalabb munkavállalókat, mert sok területen képzettebbek, a munkában rugalmasabbak, terhelhetőbbek, képezhetőbbek, mobilabbak vagyis az általános munkaadói vélekedés szerint jobbak.

Mindeközben a szakemberhiány, a munkaerőhiány ma már olyan méretű, hogy azt a fiatalabb korosztállyal nem lehet orvosolni. Ugyanakkor van egy korosztály, amelynek mérete, eltartása, aktívan tartása egyre több figyelmet kap. Ez pedig a szenior korosztály, az 50+-os generáció. Tele munkatapasztalattal, a fiatalabb korosztálytól eltérő, sok esetben jobb lojalitással, monotoniatűréssel. Arra számítottok 2017-ben, hogy felerősödik az a törekvés, mely a szenior korosztályt visszavinné a munkaerőpiacra.

A szeniorok szerepe a gazdaságban egyre izgalmasabb lehetőséggel kecsegtet. Van már neve is a kutatási területnek: silver economy.

A munkaerő-piaci szempontból aktív korosztályt „elhagyó” szenioroknak, a foglalkoztatásuknak számos előnye és gazdasági hozadéka lehet. Az ő aktivitásuk, a kereseti lehetőségeik megtartása a mentális és fizikai egészségük megőrzésével jár. Nagyon leegyszerűsítve és hétköznapi nyelven, aki aktív tud maradni, az egészségesebb tud maradni, gondoskodni tud magáról, kevesebb támogatást igényel az államtól. Legyen szó pénzről, szolgáltatásról vagy egészségügyi ellátásról. Ha a szenior korosztálynak van/lesz lehetősége dolgozni, aktívabban részt tud vállalni a közösségek, a családok támogatásában is. Ezek a legfontosabb megállapításai a silver economy kutatásoknak. A következő években tehát meglátásom szerint kiemelt figyelmet fog kapni az 50+-os korosztály foglalkoztatása. Persze nem minden területen.

Tapasztalataim szerint a könnyű fizikai munkák esetében, a szakképzettséget nem igénylő pozíciókban már ma is egyre nyitottabbak a munkaadók a szenior korosztályra. Vannak olyan pozíciók is, mint például a csoportvezető, karbantartó,

Csaposs Noémi,
a Select Humánerőforrás Kft.
ügyvezető tulajdonosa, a
Személyzeti Tanácsadók
Magyarországi Szövetségének
elnöke (e szövetség az
MGYOSZ tagszervezete)

„Ugyanakkor van egy korosztály, amelynek mérete, eltartása, aktívan tartása egyre több figyelmet kap. Ez pedig a szenior korosztály, az 50+-os generáció. Tele munkatapasztalattal, a fiatalabb korosztálytól eltérő, sok esetben jobb lojalitással, monotoniatűréssel.”

minőségi ellenőr és még számos más pozíció is, amelyek esetében komoly előnyt jelent a több évtizedes tapasztalat. Biztos vagyok abban is, hogy a szenior társadalmi csoportok képzése, átképzése is gazdasági előnyökkel jár majd. Sok olyan szakterület van, például a bérszámfejtés, könyvelés, amelynek az alapjai nem változtak, de az informatika minden korábbinál fontosabb szerepet kapott. Új számítógépes programokat terveztek, amivel könnyebben, gyorsabban, a nagy pénzügyi elszámoló rendszereket jobban kiszolgáló módon lehet dolgozni, de egy most 60-as éveiben járó egykori bérszámfejtő mondjuk nem ismeri. Meg kell őket tanítani a használatukra vagyis képezni kell őket. Persze nem lehet mindenki alkalmas arra, hogy ilyen képzéseken részt vegyen, de sokan képesek rá, és így lehet munkájuk, hasznosnak érezhetik magukat, ami nagyon fontos másik szempont.

A szeniorok foglalkoztatásáról gyakran a nyugdíjellátó rendszerekkel összefüggésben beszélnek, gondolkodnak, vagyis, hogy azért kell az idősebb korosztálynak dolgozni, mert a nemzetgazdaságok nem bírják majd fizetni az egyre nagyobb létszámú időskorúakat. Országá válogatja, de sajnos ez sokfelé igaz. Tény ugyanakkor az is, ami szerintem a pénzügyi szempontoknál sokszor fontosabb, hogy ma elfeledkezünk egy egyébként igen aktív, motivált, nyitott és tapasztalt, a munkaerőpiac számára hasznos korosztályról, amit nyugodtan nevezhetünk pazarlásnak is.

AMBICIÓZUS KORMÁNY- TERVEK A DIGITALIZÁCIÓS GYORSÍTÁSRA

A kormány szándéka, hogy a digitalizáció folyamatában Magyarország Európa legsikeresebb országai közé tartozzon – jelentette ki Deutsch Tamás, a Digitális jólét program miniszterelnöki biztosa. a Joint Venture Szövetség (az MGYOSZ tagszervezete) *Digitális átalakulás – digitális gazdaság* című rendezvényén. Fontos, hogy a digitális átalakulásnak minden magyar polgár nyertese legyen.

E-KÖZIGAZGATÁS: DIGITÁLIS FEJLESZTÉSEK

Az e-közigazgatás – az állami és önkormányzati igazgatás által nyújtott digitális szolgáltatások – színvonalának emeléséhez jelentős fejlesztések zajlanak, melyek az állam által használt digitális hálózatot érintik. Az 5G program ennek hálózati feltételeit teremti meg. A program döntő része 2018, illetve 2020 végére megvalósul.

Magyarország a digitális gazdaságot tekintve már most is Európa legjobb teljesítményt felmutató országai közé tartozik, a GDP 20 százalékát a digitális gazdaság adja, és ott dolgozik a foglalkoztatottak 15 százaléka. Európában csak Nagy-Britannia, Írország és a skandináv államok előzik meg e tekintetben. A magyar mobilinternet hálózat a harmadik legjobb a világon Deutsch szerint, az a cél, hogy az évtized végére minden háztartáshoz bekössék a „szupergyors” – legalább 30 mbit/s-os – internetet.

Az ország versenyképessége nagymértékben függ a digitalizációtól – jelentette ki Deutsch –, így ha itt lemaradunk, akkor a többi ilyen irányba tett lépés értelmetlené válik. A kormány azt szeretné, ha Magyarországon a most meglévő digitális tudásához képest a következő három-öt évben mindenki legalább egyet előre tudni lépni. Ezért átfogó, térítésmentes, a digitális kompetenciák gyarapítását szolgáló képzéseket indítanak a digitális alapkompenciákkal sem rendelkezők részére. A felnőttképzés rendszerében is változtatnak: minden szakma elsajátításánál nagyobb hangsúlyt kapnak a digitális ismeretek. A 2017-18-as tanévtől kezdve pedig

egy új ösztöndíjat terveznek: mindazok az informatikushallgatók, akik egy évnyi tanulmány után érdemessé válnak, piaci munkával megszerezhető jövedelemmel egyenlő, vagy legalábbis azt megközelítő ösztöndíjat kapnának. Ezzel azt kívánják elérni, hogy a diákok ne hagyják el egy-két év után az egyetemet, mert a piacon akkor már jó bért fizetnek nekik. Ezen változtatna a kormány.

A kormány mindenkivel együttműködné annak érdekében, hogy a digitalizációnak köszönhetően több munkahely jöjjön létre, mint ahány megszűnik emiatt. Ilyen munkahelyek ugyanis biztosan lesznek – vélte Deutsch. Szerinte Magyarországon már nem 22 ezer informatikus hiányzik a piacról, ahogy az a köztudatban él, hanem ennél már jóval több.

Magyarország – akárcsak Németország – a digitális átalakulásnak azt a modelljét választotta, melyben az oktatási rendszer és a gazdaság digitális átalakítása egyszerre, egymással szoros együttműködésben történik. Bejelentette, hogy tavasszal egy 5G koalíciót szeretnének létrehozni a kormány, az üzleti élet szereplői, a technológiai cégek, a hírközlési szol-

gáltatók, az autóipar, a szakmai és tudományos szervezetek képviselőinek összefogásával, hogy Magyarország az 5G technológia világméretű szabványosításáról szóló 2019-es értekezletre olyan teszteredményekkel rendelkezzen, amelyekkel a világméretű szabványosítás kérdéseibe is érdemben bele tud szólni. Az 5G koalíció tevékenysége a Zalaegerszegen létesülő

önvezető gépjárművek tesztelését szolgáló tesztpályához kapcsolódik, amely egy kutatás-fejlesztési övezet is lesz. Zalaegerszeg földrajzi elhelyezkedése arra is lehetőséget teremt, hogy az 5G technológia kísérleti jelleggel történő alkalmazásának a határon átvivő hatásait is vizsgálni tudják – mondta a kormánybiztos.

Kienbaum-tanulmány: a magyar ügyvezetők átlagosan évi 25 millió forint fölött keresnek

A keresetek az elmúlt évben átlagosan 4,7 százalékkal nőttek Magyarországon. Az ügyvezetők jelenleg Magyarországon a prémiumokat is beleértve átlagosan 25 516 000 Ft-ot keresnek. A vezetők átlagosan 10 221 000 Ft-ban részesülnek prémiumokkal együtt, a senior alkalmazottak esetében ez az összeg 5 956 000 Ft. Az alkalmazottak keresete átlagosan kb. 3 125 000 Ft, a szakmunkásoké 2 406 000 Ft.

A fenti számok a Kienbaum aktuális, a magyarországi bérekre vonatkozó, 2017-es beszámolójában szerepelnek. A Kienbaum tanácsadó cég több mint 50 vállalkozás béradatait elemzi; a mintában mindenféle nagyságrendet és ágazatot képviselő cégek szerepelnek.

A tanulmány szerint az ügyvezetők 84 százaléka és a vezetők 79 százaléka részesül mozgó bérben. A magasabb beosztásban dolgozó alkalmazottak 67 százaléka, az alkalmazottak 64 százaléka és a szakmunkások 44 százaléka vihet haza jutalmat. Az ügyvezetői körben a mozgó bér átlagosan 5 951 000 Ft, a vezető beosztásúak éves jövedelmét 1 611 000 Ft prémium növeli, a magasabb beosztásban dolgozó alkalmazottak pedig átlagosan 604 000 Ft mozgó bérben részesülnek. Az alkalmazottak és szakmunkások körében 250.000 és 189 000 Ft-tal átlagban lényegesen alacsonyabbak a prémiumok.

Magyarországon a cégautó közkedvelt juttatás az alapbér mellé: az ügyvezetők 94 százaléka, a vezető beosztásúak 38 százaléka és a senior alkalmazottak 11 százalé-

ka részesül ebben a juttatásban. Ügyvezetők esetében átlagosan 14 000 000 Ft költségkeret áll rendelkezésre cégautó beszerzéséhez. A vezető beosztásúak átlagosan 9 000 000 Ft értékű szolgálati kocsira, a senior alkalmazottak pedig 7 000 000 forintos gépjárműre számíthatnak. A legkeresettebb márka az ügyvezetők körében a BMW, a vezető beosztásúaknál és a senior alkalmazottaknál pedig a Skoda.

A TANULMÁNY KÉSZÍTŐJE

A Kienbaum céget több mint 70 évvel ezelőtt alapították Németországban, ma családi és partnervállalkozásként működik. Kölni fő székhelye mellett 4 földrészben összesen 18 országban tart fenn további telephelyeket.

A minimálbérekben is nagyok a különbségek az EU-ban, Magyarország hátulról a hatodik

Óriási, mintegy kilencszerezes különbség mutatkozik az Európai Unió tagállamai között a minimálbér összegét illetően; a legmagasabb kötelező minimálbért Luxemburgban fizetik, Magyarország a sereghajtók közé tartozik – derült ki az EU statisztikai hivatalának (Eurostat) friss adataiból.

Az Eurostat abban a 22 tagországban vizsgálódott, amelyben törvény rögzíti a minimálisan kifizethető havibért a teljes munkaidőben foglalkoztatottak számára.

Az idén januári állapotot tükröző felmérés szerint a legmagasabb összegű minimálbért Luxemburgban fizetik, havi 1999 eurót, a legkisebbet pedig Bulgáriában, 235 eurót. **Magyarország** a 17. helyen áll a mintegy 412 eurós havi minimálbérével.

Az uniós statisztikai hivatal jelentésében három csoportba sorolták a tagországokat

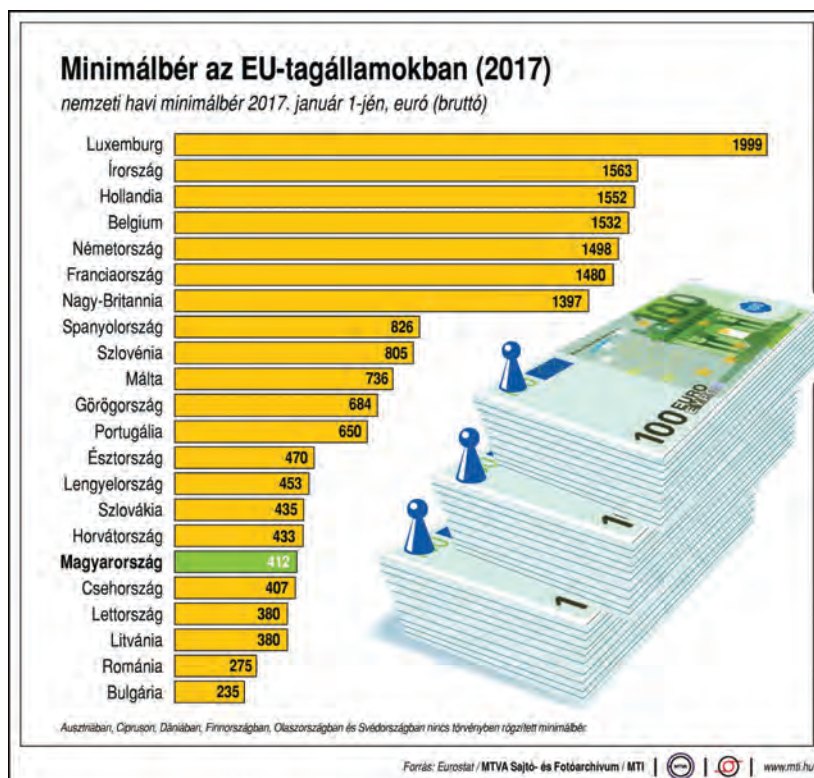
a bruttó minimálbér euróban számolt nagysága alapján.

A havi 500 eurónál alacsonyabb minimálbért alkalmazó országok csoportjába tartozik Bulgária (235 euró), Románia (275), Lettország és Litvánia (380), Csehország (407), **Magyarország** (412), Horvátország (433), Szlovákia (435), Lengyelország (453) és Észtország (470).

Az 500 és 1000 euró közötti minimálbért előíró országok közé Portugália (650 euró), Görögország (684), Málta (736), Szlovénia (805), valamint Spanyolország (826) tartozik.

A legmagasabb, 1000 euró fölötti minimális bért fizető országok csoportjába hét állam tartozik: Nagy-Britannia (1397 euró), Franciaország (1480), Németország (1498), Belgium (1532), Hollandia (1552), Írország (1563) és Luxemburg (1999). Összehasonlításképp: az Egyesült Államokban szövetségi szinten januárban 1192 eurónak megfelelő összeg volt a minimálbér.

Az Eurostat vásárlóerő-paritás (PPP) alapján is összehasonlította a minimálbéreket, vásárlóerő-egységben (PPS) mérve azokat. Az országonkénti eltérés így jóval alacsonyabb, immár csupán háromszoros, mivel figyelembe veszik az árszintek közötti különbségeket is. A legmagasabb minimálbért így is Luxemburg fizeti (1659 PPS), a legkisebbet pedig Bulgária (501 PPS). **Magyarországon** 723 PPS értékű a minimálbér, amellyel az ország a 14. helyre került a vizsgált tagállamok között.

Magyarország a **13. helyen** áll a Nemzetközi Szellemi Tulajdon Index rangsorában

Magyarország a 13. helyen szerepel a világ 45 vezető országát tartalmazó 5. Nemzetközi Szellemi Tulajdon Index rangsorában, megelőzve egyebek mellett Lengyelországot, Izraelt és Kanadát is – közölte a Nemzetgazdasági Minisztérium (NGM).

A tárca kiemelte: az Egyesült Államok kereskedelmi kamarájának globális szellemi tulajdon központja által közzétett, *Az innováció hajtóelemei* című jelentésben az index javítására aktívan és sikeresen törekvő országgént emelték ki Magyarországot.

Magyarország helyezésének jelentőségét emeli, hogy az elemzés módszertana új elemekkel bővült, a minőségi elemekre az eddigiéknél nagyobb hangsúlyt fektetnek. A világszerte követett indexet a szakmai közvélemény a szellemi tulajdon és az ipari innováció, üzleti hasznosítás szempontjából az egyik legalapvetőbb rendszernek tekinti – emelte ki az NGM.

A hazai innovációs környezet javulását mutatja, hogy a marketingszempontról fontos nemzeti védjegybejelentések száma tavaly 17 százalékkal, a hazai nemzeti

formatervezési mintaoltalmak száma csaknem 30 százalékkal nőtt. A nemzeti szabadalmi bejelentések átlagos ügyintézési ideje az elmúlt évben csaknem 20 százalékkal csökkent, hasonló mértékben felgyorsult a jogvitás ügyek intézése is ismertették.

A tárca felidézte: a Szellemi Tulajdon Nemzeti Hivatala a Nemzetgazdasági Minisztérium felügyelete alá került, ezzel a tárca várakozásai szerint tovább folytatódhat a magyar szellemi tőke mérhető javulása. Ezen belül is intenzíven fejlődő terület lehet az Irinyi Tervben is megjelölt, az ipar digitális átalakítását célzó Ipar 4.0 kezdeményezés, az itt működő változások ugyanis fokozottabban alakítják a szellemi tulajdonvédelmi környezetet és ennek innovációpolitikai hatásait – hangsúlyozta az NGM.

MAGYARORSZÁG ELŐSZÖR

Az NGM közleménye szerint a 2012 óta évente megjelenő jelentés jelenleg 45, a világ GDP-jének összesen mintegy 90 százalékát megtermelő ország értékelését tartalmazza. A dokumentumba – amelyben Magyarország idén először szerepel – stratégiai és piaci szempontból jelentős országok kerülnek be.

MGy

MGYOSZ–BÉT konzultáció: hogyan lesz több magyar cég a tőzsdén?

Az Európai Unió forrásoknak a sok kedvező hatás mellett negatív következményei is vannak: a vállalatok hozzászoktak az ingyen pénzhez, s nem készülnek fel arra, hogy mindez megváltozik, s vissza kell térni a piaci finanszírozáshoz. Többek között erről is szó esett az MGYOSZ február 14-i elnökségi ülésén, ahol a Budapesti Értéktőzsde vezetői voltak a vendégek.

Nagy Márton, a Budapesti Értéktőzsde (BÉT) elnöke helyzetértékelő beszédében vázolta, hogy milyen tényezők akadályozzák a BÉT fejlődését, új vállalatok megjelenését. Úgy látja, hogy mind állami (szabályozói), mind vállalati (kínálati), mind pedig lakossági (keresleti) oldalon vannak gondok. S mivel a konzultáció helyszíne az MGYOSZ volt, a vállalatokról esett több szó. Nagy Márton úgy vélte, alapvető gond, hogy a vállalatok gondolkodásába beleivódott, hogy mindig van a piacnál kedvezőbb finanszírozási megoldás: hol az Európai Unó vissza nem térítendő forrásai állnak rendelkezésre, hol meg a Növekedési Hitelprogram (NHP), ami ugyancsak kedvezőbb a piaci finanszírozásánál, így amikor ezek kifutnak, már ott a várokozás. Milyen állami segítség következik ezután? A BÉT elnöke hangsúlyozta, hogy nem ártana most felkészülni arra, hogy az az NHP lezárultával, az EU források kifutásával 2020 után tényleg csak piaci finanszírozás jöhet szóba. Ez így „normális”. Tehát a felkészülést már most el kell kezdeni. S bár az EU-s források majdhogynem „drogként” hatottak a vállalati működésére, lassan le kell kezdeni a leszakadást.

Az MGYOSZ tagvállalatainak figyelmébe ajánlják a Londoni tőzsdével közösen kidolgozott ELITE-programot, mely az ambiciózus kkv-k finanszírozásához nyújt megoldást, képzéssel, mentorok közreműködésével. Nagy Márton úgy vélte, felméréseik szerint legalább 50 magyar kkv már most alkalmas lenne a tőzsdei megjele-

nésre, mégis kevesen gondolkodnak ebben. Talán azért, mert félnek a teljes transzparenciától. A Nemzetgazdasági Minisztériummal közösen létrehoznak egy kétszer 20 milliárdos tőkealapot azoknak, akiknek finanszírozási segítség kell a tőzsdei megjelenéshez. **Végh Richárd** vezérigazgató a múlt évből két jó példát idézett: az Alteo és a Duna House tőzsdei megjelenését, s egyben jelezte, tudatosan törekednek arra, hogy egy olyan üzleti ökoszisztéma alakuljon ki, amelyben a kkv-szektor is számol a tőzsdei tőkebevonás lehetőségével.

Dr. Futó Péter, az MGYOSZ elnöke hangsúlyozta, a legnagyobb munkaadói szövetség nyitott a tőzsdével való együttműködésre, s kész a jövőben szakértői szinten tárgyalni arról, miként lehet a vállalatoknak kedvező tőzsdei kibocsátási klímát kialakítani. **Lakatos Péter**, az MGYOSZ alelnöke viszont azt hangsúlyozta: már nem igaz az az axióma, hogy a vállalatok tőkehiányosak lennének, s ez akadályozza a befektetéseiket. Sokkal inkább a tudás, a megkülönböztető know-how, és a korszerű menedzsmentismeretek és a piac hiánya akadályozza a fejlődést. E megállapításokat a tőzsde vezetői sem vitatták, ám hangsúlyozták: kegyelmi állapot van most a tőzsdei megjelenésre, a befektetők várják az új lehetőségeket. Ha nagyobb volumenű – 5 milliárd körüli – részvénykibocsátásról van szó, akkor külföldi érdeklődőkre is lehet számítani, de nagyjából egymilliárdos árbevételnél már lehet gondolkodni tőzsdei kibocsátásban. A számoknál azonban fontosabbak a minőségi tényezők, azaz, hogy milyen perspektívája van az adott cégnek, milyen a menedzsmentje, a felkészültsége. A BÉT vezetősége eltökölt, hogy minden eszközt bevetve – oktatás, támogatás, kiegészítő finanszírozás – bebizonyítsák, a magyar kkv-k is megtalálhatják számításukat a BÉT-en. Az MGYOSZ és a BÉT szakértői az együttműködés lehetőségeiről folyamatosan konzultálnak a jövőben.

MGy

MIKOR AJÁNLOTT A TŐZSDEI FINANSZÍROZÁS?

- ha hosszabb távon jelentős a finanszírozási igény
- ha jelentős összegre van szükség
- ha külső forrás kell a növekedés finanszírozásához
- ha nem akarunk olyan fix kötelezettséget vállalni, mint például a kamatfizetés a hitelnél...

KÖRNYEZETVÉDELEM: MAGYARORSZÁG JAVÍTOTT, DE VANNAK MÉG KIHÍVÁSOK

Magyarország erőfeszítéseket tesz gazdag természeti örökségének megőrzése és környezetvédelmi teljesítményének javítása érdekében, az uniós környezetvédelmi politika végrehajtása azonban még mindig kihívást jelent – írta jelentésében az Európai Bizottság (EB).

A Bizottság szakértői az uniós tagállamok mindegyikéről jelentést készítettek, és a Magyarországra vonatkozó dokumentumban kiemelték, hogy az országban az erőfeszítések ellenére „folyamatos aggodalomra ad okot a gyenge hulladékgazdálkodás, valamint a hiányzó vagy elégtelen vízügyi infrastruktúra”. Mint a kiadott országjelentésben írták, a Duna és a Tisza mentén az árvizek jelentik a fő problémát, Budapesten és az ország más részein pedig a levegőszennyezés a legfőbb kihívás.

Az EB rámutatott, hogy számos légszennyező anyag kibocsátása jelentősen csökkent az utóbbi időben Magyarországon, a levegő minősége viszont továbbra is aggodalomra ad okot. Az Európai Környezetvédelmi Ügynökség számításai szerint a légszennyező részecskék magas koncentrációja közel 13 ezer korai halálesetet volt felelős 2013-ban Magyarországon. Becslések szerint a légszennyezésből eredő egészségügyi külső költségek meghaladják az évi ötmilliárd eurót (1545 milliárd forintot).

A bizottság szakértői hangsúlyozták, hogy „az elmúlt években megkezdett új építési projektek túl sok teljesen kifejlett fa elpusztítását eredményezték Budapesten és más magyar városokban”, emellett az engedély nélküli fakivágás is széles körben elterjedt. A bizottság véleménye sze-

rint a fák és a zöld területek megőrzését középpontba helyező, eredményesebb városstervezésre és szigorúbb végrehajtásra van szükség Magyarországon.

Az értékelés szerint az országnak nehézséget okoz az uniós hulladékgazdálkodási célkitűzések elérése, habár Magyarország még mindig az uniós átlag alatt maradt a keletkezett települési hulladék mennyiségének tekintetében. Kiemelték: a lassú növekedés ellenére a települési hulladék újrafeldolgozása nem megfelelően kidolgozott, a 2020-as célok eléréséhez ezért több erőfeszítésre lesz szükség.

A Bizottság közleményében pozitívként említették „Magyarország technológiai előnyét a környezetvédelemmel kapcsolatos technológiák terén és a Nemzeti Kutatási, Fejlesztési és Innovációs Alap létrehozását, feltéve, hogy állami támogatásban részesíti a környezetvédelmi területen folyó kutatás-fejlesztést és innovációt”. Aláhúzták, hogy Magyarország a 18. helyen van az ökoinnovációs eredménytáblán, ami még mindig elmarad az uniós átlagtól, de jelentős előrelépést jelent a 2013-as 23. helyhez képest.

A testület arra is rámutatott, hogy Magyarország egyike a legjobban teljesítő tagországoknak az Európai Unió által kötött nemzetközi környezetvédelmi egyezmények aláírása és megerősítése terén.

KÉTÉVENTE FELÜLVIZSGÁLAT

Az Európai Bizottság kétévenkénti felülvizsgálat keretén belül elemzi az egyes tagállamokban jelentkező fő kihívásokat és lehetőségeket az uniós környezetvédelmi jogszabályok és politikák végrehajtását illetően. A jelentések célja, hogy ösztönözzék a hiányosságok leghatékonyabb áthidalását, valamint hogy javítsák a környezetvédelmi eredményeket minden tagállamban.

A Bizottság közleményében egyebek mellett hangsúlyozták, hogy a 28 uniós tagállamból 23-ban még mindig előfordul, hogy a légszennyezettség szintje meghaladja az előírásokat, ez 130-nál is több vá-

rost érint Európában, valamint, hogy a vízminőség és a vízgazdálkodás terén a legtöbb tagállamnak nehézséget okoz a városi szennyvíz megfelelő gyűjtése és kezelése. **MGy**

Védené az embereket a **robotoktól** az Európai Parlament

Az Európai Parlament jogi szakbizottsága a mindennapi életben egyre gyakrabban használt robotok uniós szintű jogi szabályozásának kidolgozását kérte az Európai Bizottságtól. A gyártóknak például fel kellene szerelniük a robotokat olyan biztonsági kapcsolóval, amely veszélyhelyzetben azonnal leállítja őket.

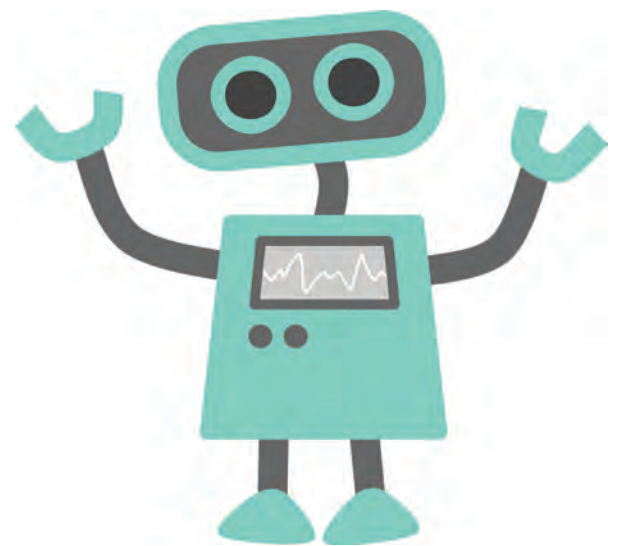
APOKALIPTIKUS FORGATÓKÖNYV

Európa tétlenül nézi, amint egyre nagyobb szerepre tesznek szert a robotok, és ez a szerep csak erősödni fog a vezető nélküli autók megjelenésével. Annak érdekében, hogy a robotok biztosan az emberek szolgálatában maradjanak, erős jogi keretek kellenek – han- goztatta Mady Delvaux, a robotbiztonsági kampányt vezető luxemburgi szocialis- ta európai parlamenti képviselő. A politikus szerint „ilyen szabályok nélkül valós fenyegetéssé válhat egy olyan apokaliptikus forgatókönyv, amelyben a robotok az emberek ellen fordulnak”.

A képviselők arra figyelmeztettek, hogy a robotok egyre nagyobb szerepet kapnak az olyan modern eszközök fejlesztése során, mint az önvezető autók, repülőgépek, drónok, az ipari, mezőgazdasági vagy szolgáltató robotok vagy a szórakoztató iparhoz tartozó robotok, például játékok.

A képviselők felvetették, hogy az egymással is kommunikálni tudó, adatok gyűjtésére és feldolgozására, valamint önálló tanulásra képes gépek jogi státuszt, egyfajta „jogi személyiséget” kapjanak. Javaslatauk szerint a robotikában rejlő gazdasági potenciál kiaknázásáért, valamint a szabványok és a biztonsági előírások rögzítése miatt szükség van a közös európai alapelvek, a jogi és ipari keretrendszer kialakítására azoknak a robotoknak a szabályozásához, amelyek jelenleg elérhetőek vagy a következő 10-15 évben piacra kerülnek.

Felhívták a figyelmet, sok uniós polgár tart attól, hogy a robotok munkahelyek nagy részét vehetik át. Megjegyezték, noha a robotika területe új munkahelyeket teremt, az inkább a magasan képzett szakembereknek adhat munkát és leválthatja az alacsonyabb képzettségűeket. Ezért arra kérték az uniós bizottságot, vizsgálja meg, hogy milyen feladatokat vehetnek át a jövőben a mesterséges intelligenciával rendelkező gépek.

Az uniós parlamenti képviselők egy robotikáért felelős uniós intézmény felállítását is sürgették, amely technikai, etikai és szabályozási tanácsokkal látná el a tagországi hatóságokat. Az intézmény feladata lenne egy etikai kódex kidolgozása a mesterséges intelligenciát használó eszközökre – figyelembe véve a robotok szociális, környezeti és emberi egészségre gyakorolt hatásait –, valamint azok gyártóira, akik biztosítják az eszközök megfelelő működését, a jogi, biztonsági és etikai normákat. **MTI**

ÉRTÉKŐRZÉS TÁJKÉPEKKEL, EMLÉKEKKEL

A szerzőpáros e megragadó albuma ismét megvalósítja a nagy varázslatot, amely ma is élteti a fényképezés művészetét: megragadni a legszebb, illékony pillanatában a látványt, a tovatűnő hangulatot, Goethe szavaival „oly szép vagy, ó maradj, ne menj!” Látni és fényképezni, és okosan-emberségesen szólni is nagyon tudnak.

Nagyon profik, a szó legjobb értelmében: a lebilincselő láttatás művészei a fényképekkel és az azokról szóló, azokat kiegészítő leírásokkal. Nagyon profik, mert a képek és szövegek egyaránt tanúsítják, hogy a tájból, történelméből, kultúrájából és néprajzából jól felkészülten, hozzáértéssel és a helyi jellegzetességekre, sajátosságokra érzékenyen figyelve mutatják be a vidékek, tájak kulturális, természeti és néprajzi értékeit – amelyeket nagy kár lenne nem ismernünk! –, megidézve a helyszín szellemét, hangulatát. Sem a képekben, sem a szövegekben nem érzünk semmi mesterkeltet – tiszták, természetesek, tökéletesen szerethetőek. Albumaik, ez is, kitűnő nyomdatechnikával készültek, láttatásban felsőfokú, szép fényképek alkotják a túlnyomó részét.

Ma nagy jelentőségű a „brand” – joggal mondható jobbnál-jobb köteteik alapján, hogy a Fucskár név a kiemelkedően jó táj- és néprajzi albumok megbízható brandje. E sor az Alexandránál ezzel a kötettel már 15-re bővült, köztük A Felvidék rejtőzködő kincsei, Máramaros – Kalandozás egy vadregényesen zord vidéken, Kárpátalja – egy csodálatos és sokszínű táj felfedezése, Magyarország rejtőzködő kincsei, Horvátország tengernyi csodája és hét megragadó kötet a Székelyföld csodái sorozatukban.

Látni tudni kell: gyakran a szépség is a részletekben, olykor apróságokban rejlik, s sokszor csak megfelelő fényben vagy épp látószögben mutatja meg magát, vagy csak ha okosan keressük. Sok képüknél érzünk rá, hogy olyan „rejtőzködő kin-

FUCSKÁR ÁGNES
FUCSKÁR JÓZSEF ATTILA

A történelmi Magyarország legszebb tájai és emlékei

Alexandra, 2016

cseket” tárnak elénk, amelyek mellett valószínűleg elmentünk volna, észre sem véve azokat. Épp erre is valók az ilyen albumok.

Köteteik – ez is! – értékmentésként is nagy szolgálatot tesznek. A róluk szóló képekben és leírásokban megőrzik a táj, a kultúra sok olyan részletét, amelyek ki tudja, túlélilik-e a mai-holnapi viszontagságos időket, és életben tartják ezek szeretetét és megbecsülését, s mindazét, amit képviselnek.

Az Alexandra ajánlója ezúttal is találó: „A szerzőpáros legújabb albuma ismét csodálatos utazásra hívja az olvasókat: égis éri hegyek, kristálytisza patakok, ódon templomok és lenyűgöző várak felé visz az út, olyan helyekre, amelyek valaha fontos szerepet játszottak a magyar történelemben. A tájak és épületek letűnt korokról mesélnek, háborúkról, vándorlásról, kitartó munkáról és az örökös újrakezdésről. Fucskár Ágnes és Fucskár József Attila ezúttal a történelmi Magyarország legszebb tájait járja körül, és mutatja meg azokat a rejtett csodákat, amelyek mind itt vannak a közvetlen közelünkben, mégsem feltétlenül ismerjük őket. A lenyűgöző képanyag méltóképpen tükrözi azt a sokszínűséget és elképesztő kulturális gazdagságot, ami mindig is e tájak sajátja volt.” A fejezetek: Kárpátalja, Csángóföld, Erdély, Partium, Kelet-Bánság, Felvidék, A mai Magyarország, Délvidék, Horvátország, Muravidék, Burgenland,

Dr. Osman Péter